

JAK SE SNAŽÍME NA AOPK ČR POMOCI BIODIVERZITĚ V ZEMĚDĚLSKÉ KRAJINĚ

PAVLA POKORNÁ, KLÁRA ČÁMSKÁ

Oddělení péče o terestrické ekosystémy, Sekce ochrany přírody a krajiny

Výroční konference IALE-CZ 2022: Biodiverzita v zemědělské krajině 21. – 22. 4. 2022

OBSAH PREZENTACE

- Péče o zachovalé ekosystémy a zvláště chráněné druhy
- Obnova a vytváření krajinných prvků, dotační programy
- Komunikace s vlastníky a hospodáři, spolupráce s ASZ
- Agroenvironmentální politika: role AOPK ČR
- Péče o cenné biotopy na zemědělské půdě (HNV) a mokřady na zemědělské půdě
- Metodická podpora: standardy a studie
- Práce s veřejností

AOPK v roli řádného hospodáře

- AOPK má ve **správě přes 312 tis. ha** přírodních biotopů na území ZCHÚ, z čehož 205 tis. ha zaujímají lesní biotopy, téměř 16 tis. ha vodní biotopy a 91 tis. ha nelesní biotopy.
- Hospodaří na části pozemků státu v ZCHÚ
 - V roce 2020 bylo na péči o zvláště chráněná území vynaloženo celkem 423,3 mil. Kč.

Kategorie	Rok/Rozloha (ha)				
	2016	2017	2018	2019	2020
Lesní pozemky	2894	3165	2886	2745	2753
Vodní pozemky	3450	3472	3479	3475	3484
Nelesní pozemky	6591	6438	6431	6375	6353
Celkem	12936	13075	12796	12595	12590

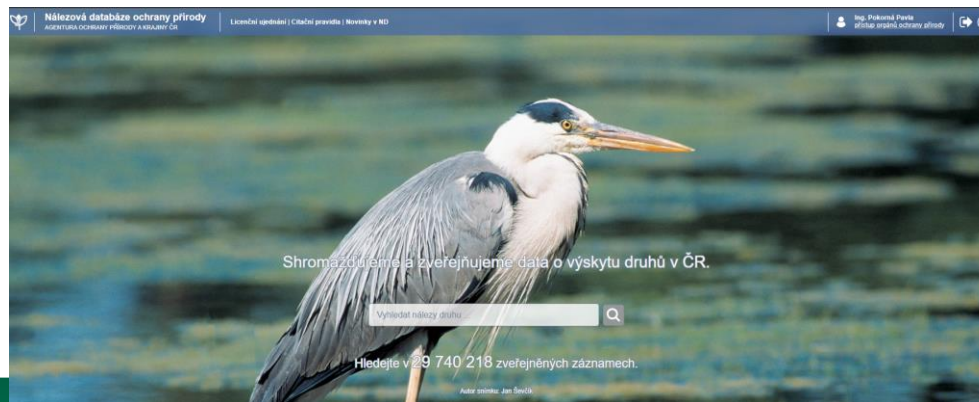

AOPK v roli řádného hospodáře

- Péče probíhá v souladu s
 - plány péče,
 - souhrny doporučených opatření,
 - záchrannými programy <https://www.zachranneprogramy.cz/>,
 - na základě zpracovaných studií <https://bibliografie.nature.cz/>.
- Plánování i realizace je opřena o data
 - Monitoring probíhá ve všech záchranných programech i v regionálních akčních plánech.
 - V roce 2020 dosáhlo interní zapojení v celkovém součtu 6 822 osobodní.
 - Možnost zapojení veřejnosti prostřednictvím aplikace BioLog.

archiv AOPK

AOPK v roli řádného hospodáře

- **Správa nezcizitelného státního majetku ve zvláště chráněných územích (MAS)**
 - Dotační program slouží k zajištění povinností vlastníka pozemku
- **Program péče o krajinu (PPK A)**
 - Provádění specifické péče a zajištění konkrétních potřeb
 - Realizace v ZCHÚ a územích soustavy Natura 2000
 - Snaha zapojit vlastníky či nájemce do péče
- **Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (POPFK)**
 - Péče o ZCHÚ a ZCHD
 - Financování plánované péče
 - Zhotovení studií a podkladových materiálů pro zajištění péče

*Zatravnění závrtu v I. zóně CHKO Moravský kras
foto Stanislav Koukal*

Podpora aktérů v krajině

- Externí části dotačních programů mají především motivovat vlastníky či uživatele pozemků k vlastním projektům v krajině.
- V rámci procesu hodnocení jsou **zvýhodněny**:
 - Péče o zvláště chráněné druhy a jejich biotopy
 - Obnova a péče o krajinné prvky
 - Likvidace invazních druhů
 - Obnova retence vody v krajině
- Pro posouzení potřebnosti opatření využít **ukazatel heterogenity krajiny (HET)**
 - Založen na 5 dílčích výpočtech: podíl orné půdy, podíl člověkem ovlivněné krajiny, členitost krajiny mimo město, diverzita v krajině mimo město, podíl přírodě blízkých biotopů
 - Sloučení výpočtů do jednoho koeficientu vztaženému ke katastrálnímu území
 - Vstupem pro všechny dílčí výpočty je Konsolidovaná vrstva ekosystémů (KVES)

Podpora aktérů v krajině

- **Program péče o krajinu**

- *Podprogram pro zlepšování dochovaného přírodního a krajinného prostředí – PPK B*
- Maximální výše podpory 250 tis. Kč
- Široký okruh žadatelů
- Příklady opatření: sečení, pastva, odstraňování náletu, speciální opatření, osivo, obnova krajinných prvků, výsadby, péče o dřeviny a další.

- **Operační program Životní prostředí 2021 – 2027**

- SC 1.3. Adaptace na změnu klimatu
- SC 1.6. Péče o přírodní stanoviště a druhy
- Zjednodušené metody vykazování - u projektů do 5 mil.

Podpora aktérů v krajině

- **Národní plán obnovy - Program obnovy přirozených funkcí krajiny**

- V roce 2022 maximální výše podpory 250 tis. Kč pro běžná opatření, 2,5 mil. na dílčí rekonstrukce malých vodních nádrží
- Příklady opatření: péče o cenné nelesní terestrické biotopy, tvorba a obnova mokřadů, revitalizace a renaturace vodních toků, výsadby dřevin mimo les.
- Novinka! **Komplexní vodohospodářské studie** povodí a jejich realizace

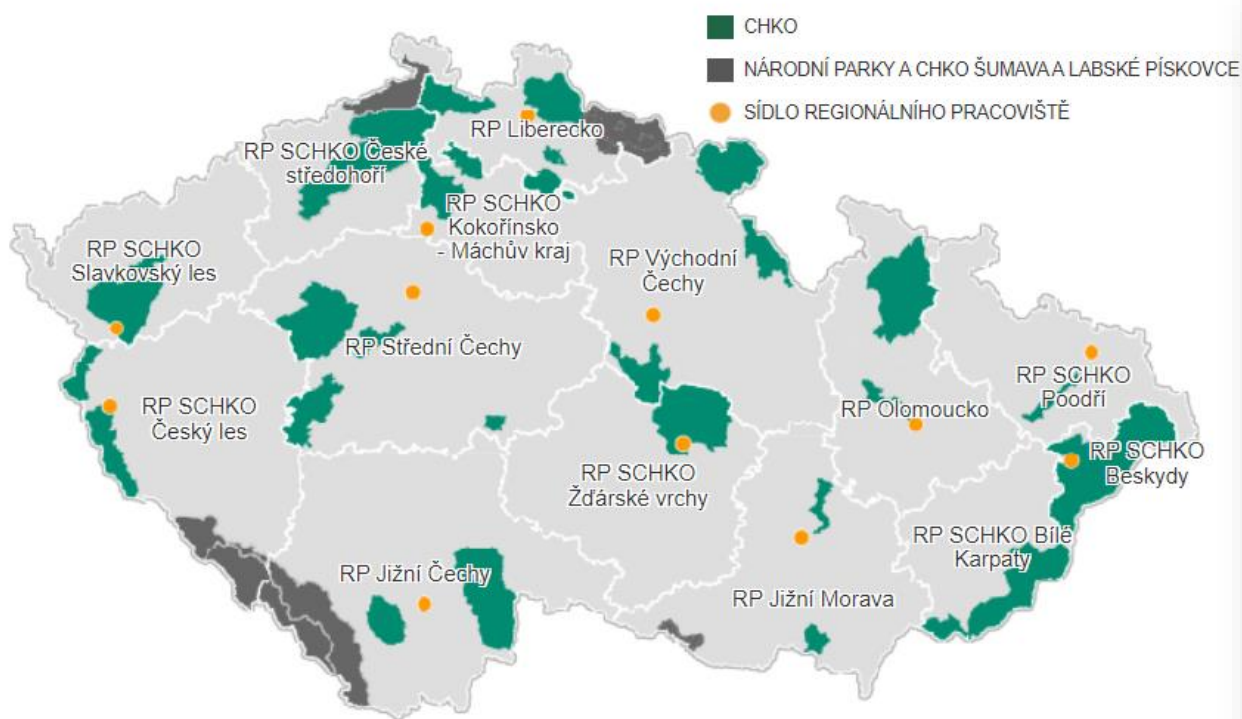
Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

KAM SE S ČÍM OBRÁTIT: WWW.DOTACE.NATURE.CZ

Výzvy, dokumentace, kontakty, Náklady obvyklých opatření MŽP

Regionální pracoviště

<https://www.dotace.nature.cz>

Dotační programy podporující péči o přírodu a krajinu

Bezlesí

Les

Voda

Osvěta
a
Vzdělání

Výzkum
a
podkladové
materiály

vyhledat ok

Vítejte na stránkách o dotačních programech podporujících péči o přírodu a krajinu

Záměr o přírodu a krajinu již není doménou pouze ochránců přírody, ale v současné době se dotýká i ostatních oblastí lidské činnosti. Proto se do péče a tvorby našeho přírodního bohatství může zapojit každý. První krok Vám usnadní tento portál, který poskytuje přehled finančních podpor z národních i evropských dotačních programů.

Průvodce dotačními programy

Na realizaci opatření v přírodě a krajině České republiky uvolňuje především Ministerstvo životního prostředí a Ministerstvo zemědělství několik miliard korun každý rok. Cesta k získání podpory pro Vás může začít kliknutím na horní lištu, která dělí podporované činnosti do pěti oblastí.

Dotační programy podporující péči o přírodu a krajinu

Stránky **Dotační programy podporující péči o přírodu a krajinu** zahrnují podpory z následujících dotačních programů:

- Program péče o krajinu (PPK)
- Program Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (POPFK)
- Podprogram Správa nezcizitelného státního majetku ve zvláště chráněných územích (MaS)
- MŽP Likvidace škod po živelních pohromách
- Národní program Životní prostředí (NP ŽP)
- Příspěvky na hospodaření v lesích
- Národní programy MŽP v oblasti vod
- Operační program Životní prostředí (OP ŽP)
- Program rozvoje venkova (PRV)
- LIFE
- Fondy EHP a Norska

Dotační programy podporující péči o přírodu a krajinu směřují na kontaktní místa, jejichž přehled naleznete seskupení podle jednotlivých programů na

Přehled programů

Jak realizovat opatření

Kontakty

Informujeme vás

MŽP opět vyhlásilo výzvy na podporu komunální výsadby stromů

Nově MŽP podpoří i velké výsadbové projekty realizované neziskovými organizacemi nebo Místní akční skupinou.

Vyhlášení výzvy č. 2/2021 MŽP z Programu obnovy přirozených funkcí krajiny (POPFK) pro rok 2021

Ministerstvo životního prostředí vyhlásilo dne 28. 5. 2021 výzvu pro dotační program Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny pro rok 2021.

Příjem žádostí bude od 1. 6. do 30. 9. 2021 nebo do vyčerpání finanční alokace, která je pro tento rok 30 mil. Kč.

Byla vyhlášena výzva MŽP ČR rámci Programu péče o krajinu

Spolupráce s vlastníky a hospodáři

Veřejnoprávní smlouvy: finanční příspěvky na hospodaření

§ 68 ZOPK Opatření ke zlepšování přírodního prostředí

§ 69 ZOPK Finanční příspěvek

OOP mohou poskytnout finanční příspěvek vlastníkům nebo nájemcům dotčených pozemků za předpokladu, že se tito zdrží určité činnosti nebo provedou dohodnuté práce ke zlepšení přírodního prostředí.

- v Zákoně o ochraně přírody a krajiny od r. 1992, realizují se od 2012.
- do r. 2021 AOPK ČR uzavřela přes 2 300 dohod

Dohoda o spolupráci s Asociací soukromého zemědělství

Role AOPK ČR v zemědělské politice

Usměrňování zemědělského hospodaření v ZCHÚ

Odborná podpora MŽP

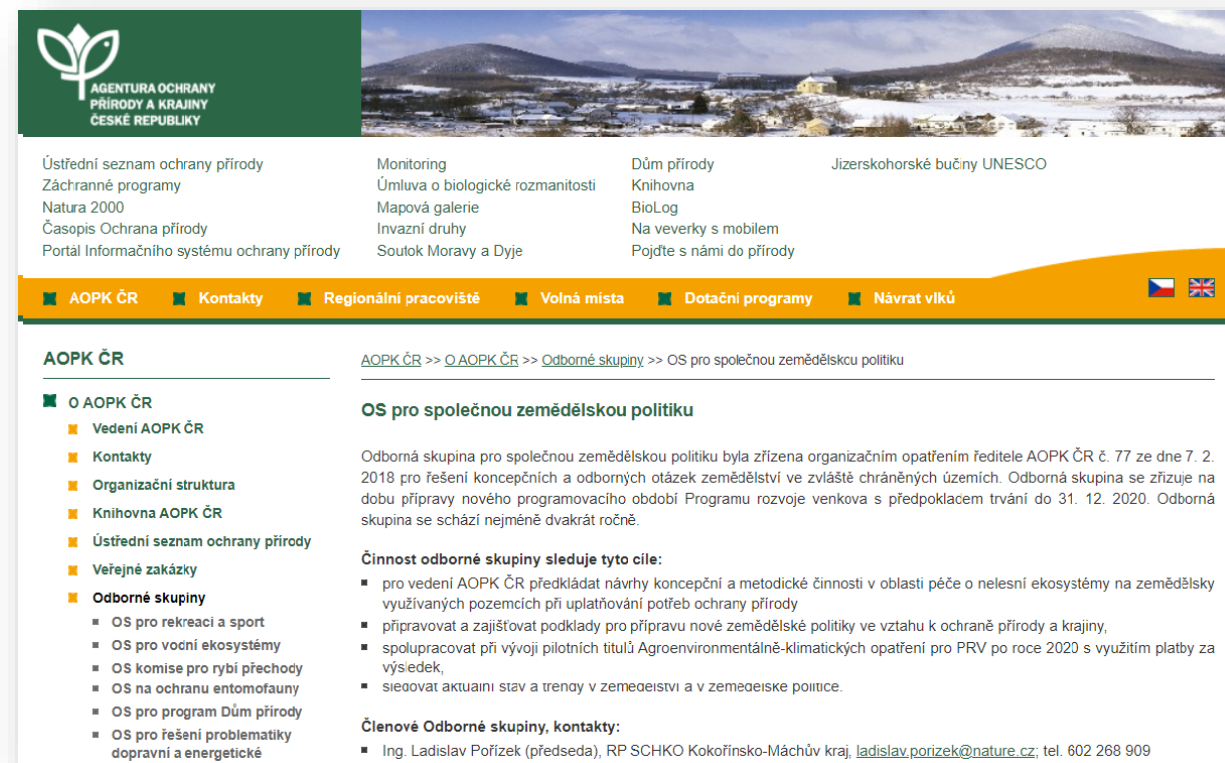
- účast na pracovních skupinách a jednáních
- připomínkování návrhů legislativy
- analýzy, návrhy řešení, zkušenosti
- Odborná skupina pro Společnou zemědělskou politiku
- podpora poradenství, AEKO na výsledek

Vymezování tzv. nadstavbových titulů AEKO

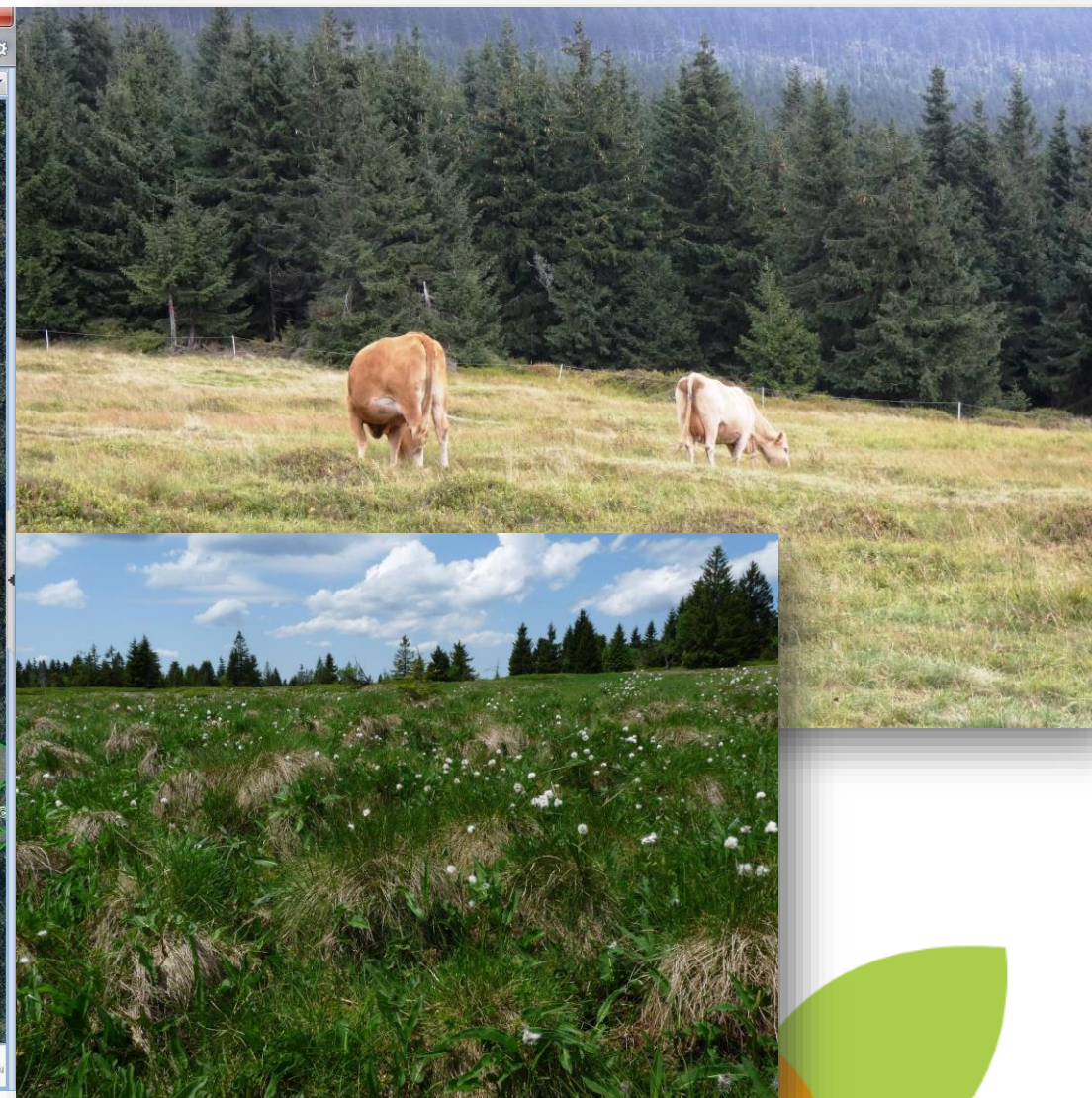
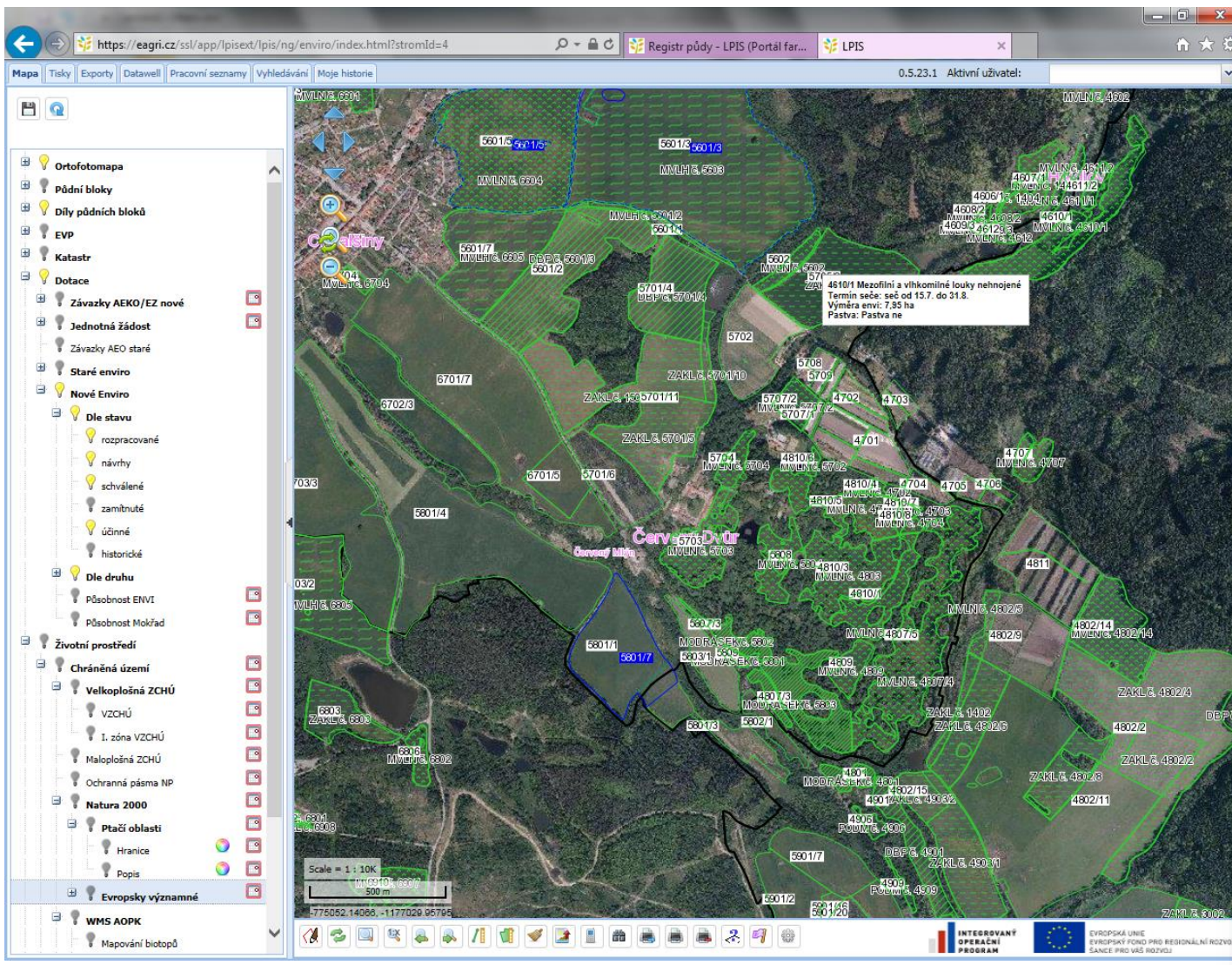
Ošetřování travních porostů + Ochrana čejky chocholaté

Vymezování krajinného prvku mokřad

Vydávání stanovisek k investičním projektům PRV

Nástroj vymezování nadstavbových titulů AEKO a mokřadů: Enviro LPIS

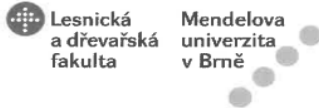
Standardy péče o přírodu a krajinu

Vyvíjí AOPK ČR od r. 2011 ve spolupráci s akademickými pracovišti (cca 30 zveřejněno: www.standardy.nature.cz)

- zkušenosti z příkladů dobré praxe
- oborová shoda
- dostupné zdarma
- průběžně aktualizovány

AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY
A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY

Lesnická
a dřevařská
fakulta
Mendelova
univerzita
v Brně

STANDARDY PÉČE O PŘÍRODU A KRAJINU		
ARBORISTICKÉ STANDARDY	VÝSADBA STROMŮ	SPPK A02 001:2021
ŘADA A		I. revize
Planting of trees Anpflanzung der Bäumen Tento standard je určen pro definici materiálního a technického zabezpečení a technologických postupů při výsadbě stromů v prostředí mimo les včetně základních zásad projektování. Citované zdroje:		

AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY
A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY

ČVUT v Praze

KHMKI

STANDARDY PÉČE O PŘÍRODU A KRAJINU		
VODA V KRAJINĚ	VYTVÁŘENÍ A OBNOVA TŮNÍ	SPPK B02 001: 2014
ŘADA B		
Creation and restoration of pools Die Bildung und Erneuerung der Tümpel Tento standard obsahuje zásady pro optimální navrhování, budování a obnovu tůní. Do standardu nejsou zahrnuty tůně vznikající většinou přirozeným způsobem bez antropogenního zásahu.		

SPPK D02 002 2022 02 002 Obnova dlouhodobě neobhospodařovaných travních společenstev (vč. likvidace náletových dřevin)

Standardy péče o přírodu a krajinu

PÉČE O VYBRANÉ TERESTRICKÉ BIOTOPY	OBNOVA DLOUHODOBĚ NEOBHOSPODAŘOVANÝCH TRAVNÍCH SPOLEČENSTEV (VČ. LIKVIDACE NÁLETOVÝCH DŘEVIN)	SPPK D02 002: 2022
ŘADA D		

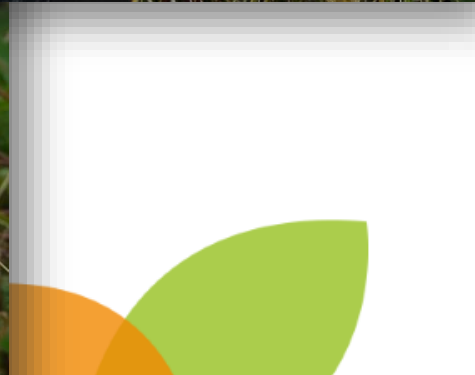
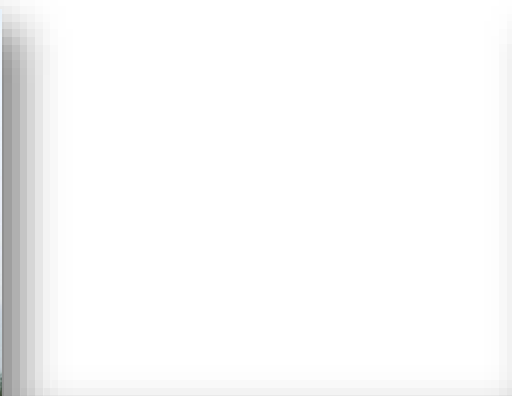
Obnova dlouhodobě neobhospodařovaných travních společenstev (vč. likvidace náletových dřevin) / Restoration of long-term uncultivated grassland communities (including removal of tree and shrub species) / Wiederherstellung von langfristigen unbewirtschafteten Grünlandgemeinschaften (einschließlich Fällen von Baumarten)

Tento standard obsahuje definice technických a technologických postupů při obnově (sanační) péči o dlouhodobě neobhospodařovaná nelesní společenstva.

14: Odstraňovanie

Studie v zemědělské krajině

Studie vlivu ponechávání dočasně neposečených ploch na biodiverzitu trvalých travních porostů 2018-2021

Studie Metodika ověření terénního hodnocení AEKO na výsledek 2021-2022 v CHKO Železné hory

Farma:		Datum:											
Zapisovatel:		List č.											
		DPB											
barva	pozitivní indikátory / úsek	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
bílé	1 kopretina bílá												
	2 lomikámen zrnatý												
	3 pupava bezlodyžná												
	4 řeřišnice luční												
	5 tužebník obecný												
	6 bedník obecný												
	7 jetel horský												
	8 světlík												
	9 řeřichka bertram												
fialové	10 bukvice lékařská												
	11 hvozdík												
	12 luční chrpy												
	13 krvavce												
	14 pcháč bahenní												
	15 violky bez macešek												
	16 zběhovec plazivý												
	17 černohlávek												
	18 chrastavec, čertkus, hlaváč												
	19 černýše												
	20 jetel prostřední												
	21 čičorka pestrá												
	22 kohoutek luční												
	23 mateřídouška a dobromysl												
	24 rdesno hadí kořen												
modré	25 pomněnka bahenní												
	26 rozrazil rezekvítek												
	27 zvonky bez z. řepkovitého												
	28 zvonečníky												
zelené	29 kakosty bez k. lučního												
	30 jitrocel prostřední												
	31 kontryhele												
	32 pcháč zeliný												
žluté	33 třeslice prostřední												
	34 blatouch bahenní												
	35 bobovité se žlutými květy												
	36 žluté hvězdnicovité												
	37 mochna nátržník a m. jarní												
	38 prvosenky												
	39 pryskyřníky bez plazivého												
	40 kokrhele												
	celkem:												

Práce s veřejností

- Přednášky a vycházky pro veřejnost
- Slavnosti stepí
- Naučné stezky
- Domy přírody

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, regionální pracoviště
Správa CHKO Žďárské vrchy vás srdečně zve na

Exkurze - NA SVATÉHO JIŘÍ ...

24. 4. 2022 v 10:00 hod
zástupci CHKO: Bc. Petr Piechula

Místo konání: Dům přírody Žďárských vrchů, Krátká čp. 2

Na co se můžete těšit??
Vycházka do okolí sídla Domu přírody Žďárských vrchů v obci Krátká zaměřená na plazy. Při vycházce se dozvíte mnoho zajímavého o našich plazech.

Pokusíme se odchytit hada případně ještěrku a budeme je společně pozorovat v jejich přirozeném prostředí.

Potřebujete víc informací
www.zdarskevrchy.ochranaprirody.cz
/pro-navstevniky/prpravovne-akce/
Email: petr.piechula@nature.cz
Tel.: 602 491 419
www.nature.cz
www.zdarskevrchy.ochranaprirody.cz

PŘÍRODA JE NAŠE DĚDICTVÍ I BUDOUCNOST

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, RP Správa CHKO České středohoří a obec Raná Vás srdečně zvou na

SLAVNOSTI STEPÍ

9. ročník Vstup a přírodovědná aktivita ZDARMA
14.5.2022 10-17 hod
RANÁ U LOUN
Záštitu nad akcí převzal hejman Ústeckého kraje

PŘÍRODOVĚDNÝ PROGRAM

- slavnostní otevření naučné stezky „Okolo Rane“
- ukásky odchytu ptáků
- povídání o lese a jeho obyvatelích
- pozorování syřů
- minerály Českého středohoří
- ukáška zpracování ovčí vlny
- poznávání rostlin a mnoho dalších aktivit

EXKURZE

- při cca 1,5 hodinové exkurzi za účasti botanika a zoologa

HUDBA

- živý i reprodukováný hudební doprovod v průběhu celého dne. Vystoupí kapely Zlínku a Klidánko

Na akci proběhne kvalifikační soutěž ovčáckých psů na:

- mistrovství Evropy 2022
- mistrovství světa 2023

Součástí slavností bude komentovaná expozice ovcí a koz

Další aktivity pro děti i dospělé

prezentace leteckých modelářů - výstava ovčích plamen - výtvarní ovčí ukásky - ovčácká stáda pomoci ovčáckých psů - dobová atrakce - stánky s řemeslníky

Kyvadlová doprava
Louny (BUS zastávka Žitkov) - Dobroměřice - Lenešice - Raná a zpět zastávka

Stará polsko: ...
Partners: ...

DĚKUJEME ZA POZORNOST

klara.camska@nature.cz, pavla.pokorna@nature.cz

PŘÍRODA JE NAŠE DĚDICTVÍ I BUDOUCNOST

